

113

Besluit van 12 februari 1985, houdende wijziging van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en het Arbeidsovereenkomstenbesluit

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 10 oktober 1984, nr. AB84/U1558, directoraat-generaal voor Overheidspersoneelsbeleid, Directie Overheidspersoneelszaken, afdeling Algemene en Juridische Zaken;

Gelet op artikel 125, eerste lid en artikel 134, eerste lid van de Ambtenarenwet 1929;

De Raad van State gehoord (advies van 17 december 1984 nr. WO4.84.0635/08.4.51);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 4 februari 1985, nr. AB84/2133, directoraat-generaal voor Overheidspersoneelsbeleid, directie Overheidspersoneelszaken, afdeling Algemene en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

De tekst van artikel 71 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (Stb. 1931, 248)¹ wordt vervangen door:

1. Aan de wijze van functievervulling van de ambtenaar wordt regelmatig aandacht besteed door middel van het houden van functioneringsgesprekken of het opmaken van beoordelingen, dan wel van beide.

2. Een beoordeling moet in elk geval opgemaakt worden wanneer het bevoegd gezag dit wenselijk vindt of de ambtenaar daarom verzoekt.

3. Alvorens een beoordeling wordt vastgesteld, wordt deze met de ambtenaar besproken en wordt hem de gelegenheid geboden daarover zijn mening kenbaar te maken.

4. Onze Minister van Binnenlandse Zaken stelt nadere voorschriften omtrent het opmaken en vaststellen van beoordelingen bedoeld in het eerste lid.

5. Indien voor ambtenaren bij enig dienstvak of voor een bepaalde groep van ambtenaren regels worden vereist, welke afwijken van de in het vierde lid bedoelde voorschriften, dan wel strekken ter aanvulling of uitwerking van die voorschriften, worden zodanige regels vastgesteld door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

6. Onze Minister stelt een leidraad vast inzake functioneringsgesprekken.

ARTIKEL II

De tekst van artikel 46a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit (Stb. 1931, 354)¹ wordt vervangen door:

1. Aan de wijze van functie vervulling van de werknemer wordt regelmatig aandacht besteed door middel van het houden van functioneringsgesprekken of het opmaken van beoordelingen, dan wel van beide.

2. Een beoordeling moet in ieder geval worden opgemaakt wanneer het bevoegd gezag dit wenselijk vindt of de werknemer daarom verzoekt.

3. Alvorens een beoordeling wordt vastgesteld, wordt deze met de werknemer besproken en wordt hem de gelegenheid geboden daarover zijn mening kenbaar te maken.

4. Onze Minister van Binnenlandse Zaken stelt nadere voorschriften omtrent het opmaken en vaststellen van beoordelingen bedoeld in het eerste lid.

5. Indien voor werknemers bij enig dienstvak of voor een bepaalde groep van werknemers regels worden vereist, welke afwijken van de in het vierde lid bedoelde voorschriften, dan wel strekken ter aanvulling of uitwerking van die voorschriften, worden zodanige regels vastgesteld door Onze Minister in overeenstemming met Onze Minister van Binnenlandse Zaken.

6. Onze Minister stelt een leidraad vast inzake functioneringsgesprekken.

ARTIKEL III

1. Het Beoordelingsvoorschrift Burgerlijk Rijkspersoneel 1972 (Stcrt. 171) blijft toepassing vinden tot de datum waarop de nieuwe voorschriften op grond van het vierde lid van artikel 71 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en van artikel 46a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit in werking treden. Deze datum behoeft niet voor alle categorieën van ambtenaren c.q. werknemers dezelfde te zijn.

2. Regels vastgesteld op grond van het derde lid van artikel 71 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en van artikel 46a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit, zoals deze bepalingen luiden voor de inwerkingtreding van dit besluit, blijven toepassing vinden tot zij door nieuwe regels op grond van het vijfde lid van artikel 71 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en van artikel 46a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit worden vervangen, doch uiterlijk tot de datum van inwerkingtreding van de in het eerste lid bedoelde nieuwe voorschriften.

¹ Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 20 november 1984, Stb. 621.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 9 april 1985, nr. 68.

ARTIKEL IV

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 april 1985.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 12 februari 1985

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken,
Rietkerk

Uitgegeven de *twalfde* maart 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

In 1963 is het eerste beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijkspersoneel tot stand gekomen.

In 1972 is dit door een nieuw voorschrift vervangen. Aanleiding daartoe vormden praktijkervaringen en wijzigingen in opvattingen omtrent dit onderwerp.

Het huidige voorstel is opnieuw een uitvloeisel van gebleken praktijkbehoeften en verdere ontwikkeling van de inzichten op dit punt.

Het beoordelen van prestaties en gedragingen van medewerkers is een voortdurende activiteit van de chef als onderdeel van diens taak in het grotere kader van het personeelsbeleid.

Deze gedachte vormde van oudsher de achtergrond van de voorschriften op het terrein van de personeelsbeoordeling en werd in de toelichting daarop ook uitdrukkelijk naar voren gebracht.

In dit continue proces werd de beoordeling volgens de rechtspositionele voorschriften gezien als een mogelijkheid om op gezette tijden op systematische wijze de ervaringen omtrent de functieervulling te overzien, te evalueren en vast te leggen.

Het scheppen van deze mogelijkheid tot periodiek formeel beoordelen werd ook noodzakelijk geacht, speciaal ter bescherming van de ambtenaren c.q. werknemers wier functioneren aan hun chefs aanleiding gaf tot zodanige kritiek dat daaruit (negatieve) rechtspositionele gevolgen konden voortvloeien.

Met het oog hierop kreeg het voorschrift een sterk rechtspositioneel karakter en is men bij het beoordelen gebonden aan de daarin gegeven begripsomschrijvingen en procedureregels, mede inhoudende voorzieningen voor een interne bezwarenprocedure.

Het is gebleken, dat men in de praktijk dit sterk formele karakter van het voorschrift vaak onnodig vindt en ook wel als belemmerend ervaart voor het tot ontwikkeling laten komen van functioneringsgesprekken.

Dergelijke gesprekken, waarbij het accent ligt op het streven naar het optimaliseren van de kwaliteit van de functieervulling van een medewerker, zowel in zijn eigen belang als dat van het goede functioneren van de werkgemeenschap, verschillen naar gerichtheid en aard in een aantal opzichten van beoordelingen in de formele zin.

Zij passen heel goed in de huidige, minder formele en meer functioneel beleefde opvattingen over de verhouding tussen chefs en medewerkers en kunnen daarop verder een positieve invloed hebben.

Het zijn de hierboven aangeduide praktijkervaringen in verband met de aard van het huidige voorschrift en de inzichten over de eigen waarde van functioneringsgesprekken, welke leiden tot dit voorstel tot wijziging van de artikelen 71 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) en 46a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit (AOB).

Bij de artikelen I en II moge het volgende worden aangetekend:

In het *eerste* lid van de voorgestelde artikelen wordt de zelfstandige plaats van functioneringsgesprekken naast beoordelingen vastgelegd.

De bepaling laat de ruimte om te beslissen of één van beide instrumenten, dan wel beide in een bepaalde combinatie zullen worden gebruikt. De keus kan van velerlei factoren afhangen. Wanneer er doorlopend behoefte bestaat aan een geformaliseerd beeld van de wijze waarop ambtenaren c.q. werknemers hun functies vervullen, zal er, hetzij uitsluitend of in overwegende mate, voor de beoordeling worden gekozen. Ook kan daarvoor aanleiding zijn, zolang functioneringsgesprekken bij een dienst nog niet voldoende tot ontwikkeling zijn gekomen.

Evenwel, ook in die gevallen, waarin de keuze in het algemeen op functioneringsgesprekken valt, is het wenselijk de mogelijkheid tot – incidenteel – opmaken van een beoordeling tot uitdrukking te brengen.

Het bevoegd gezag kan daartoe bijvoorbeeld aanleiding vinden wanneer er bepaalde zwaarwegende rechtspositionele beslissingen overwogen worden waarvoor een formeel oordeel over het functioneren van een ambtenaar of werknemer nodig wordt geacht.

Bij de ambtenaar en de werknemer kan daaraan behoefte bestaan, wanneer hijzelf redenen aanwezig acht om het over hem gegeven oordeel langs meer formele weg met de daaraan verbonden bezwarenprocedure te laten vastleggen.

Nu de hierbedoelde mogelijkheid tot het (laten) opmaken van beoordelingen naar het oordeel van de ondergetekende zonder uitzondering dient te worden gesteld, wordt voorgesteld deze in de rechtspositieregelingen op te nemen.

De bepaling van het *tweede* lid strekt daartoe.

In het *derde* lid is de bepaling gehandhaafd dat een beoordeling niet wordt vastgesteld dan nadat deze met de beoordeelde is besproken en hem de gelegenheid is geboden daarover zijn mening kenbaar te maken.

Het *vierde* lid van de voorgestelde artikelen draagt de Minister van Binnenlandse Zaken op, nadere voorschriften omtrent de beoordeling vast te stellen.

In dit opzicht is er geen verandering in vergelijking met de huidige situatie. Ook de uitgangspunten en doelstellingen voor deze voorschriften blijven dezelfde en zullen dus zoals ook de huidige, mede gericht zijn op de rechtsbescherming van de ambtenaar en de werknemer op het punt van het oordeel over zijn functioneren.

Ook het *vijfde* lid brengt geen verandering in de huidige situatie waarin de mogelijkheid bestaat van de door de Minister van Binnenlandse Zaken vastgestelde voorschriften afwijkende regels vast te stellen, dan wel regels welke strekken ter aanvulling of uitwerking van die voorschriften.

Bij het *zesde* lid van de voorgestelde artikelen moge het volgende worden aangetekend. Het ligt in het voornemen van de ondergetekende door middel van een rondschrijven aan zijn ambtgenoten algemene bekendheid te geven aan de opvattingen welke bestaan over de aard, inhoud en bedoeling van functioneringsgesprekken, waarbij ook de punten van onderscheid ten opzichte van beoordelingen aandacht zullen krijgen.

Daarbij zal o.a. het informele karakter van functioneringsgesprekken in vergelijking met dat van beoordelingen ter sprake worden gebracht. Dit zal evenwel niet tot de conclusie mogen leiden, dat de gesprekken «dus» vrijblijvend van aard zijn: een leidraad als toetssteen voor de kwaliteit ervan wordt noodzakelijk geacht.

Tegelijkertijd wordt hiermee bereikt dat niet elk gesprek, waarin het functioneren van een ambtenaar of een werknemer ter sprake komt, als een functioneringsgesprek zou kunnen worden aangemerkt op de enkele grond, dat het kennelijk niet een beoordeling is als in de leden 1, 2 en 3 bedoeld.

Artikel III bevat een overgangsbepaling, waarmee wordt bereikt, dat het ministeriële beoordelingsvoorschrift uit 1972 toepassing blijft vinden zolang de nieuwe voorschriften op grond van de nu voorgestelde artikelen nog niet in werking zijn getreden.

Het is weliswaar wenselijk dat dit gebeurt zodra het mogelijk is, maar het is gebleken, dat de daarvoor benodigde voorbereidingstijd voor departementen en diensten of onderdelen daarvan uiteen zal lopen.

Om hieraan tegemoet te komen zal in de nieuwe voorschriften van de Minister van Binnenlandse Zaken wordt bepaald, dat deze in werking zullen treden op een nader door het bevoegd gezag te bepalen datum, doch uiterlijk 1 juli 1986.

Tot die datum zal dan eveneens het Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijks personeel 1972 toepassing behoren te vinden en met het oog hierop wordt artikel III voorgesteld.

Ten slotte bevat artikel III een overgangsbepaling voor de regels die op basis van het oude derde lid van de artikelen 71 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en 46a van het Arbeidsovereenkomstenbesluit waren vastgesteld. Die regels blijven toepassing vinden totdat zij door nieuwe zijn vervangen, doch uiterlijk tot de datum waarop de nieuwe voorschriften van de Minister van Binnenlandse Zaken in werking treden.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
Rietkerk